

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN
ONDERZOEK BIJ
RIJN IJSSEL
AFDELING TECHNIEK
**Opleiding Installeren (Monteur
werktuigkundige installaties), niveau 2**

Plaats:	Arnhem
BRIN:	25LF
Onderzoeksnummer:	124339
Onderzoek uitgevoerd op:	28 september 2011
Conceptrapport verzonden op:	11 november 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op:	15 december 2011

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 28 september 2011 een onderzoek uitgevoerd bij Rijn IJssel, Afdeling Techniek bij de opleiding Monteur werktuigkundige installaties naar de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving.

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende. Uit analyses die de inspectie heeft uitgevoerd kwam naar voren dat de opbrengsten de laatste jaren schommelen rond de norm en dat er mogelijk tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijsproces.

In dit kader is de volgende opleiding onderzocht:

- crebocode 94272, Installeren (Monteur werktuigkundige installaties), niveau 2.

Onderzoeksopzet

Deze rapportage is gebaseerd op:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de instelling en de opleiding die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Onderzoek op locatie, waarbij
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - de onderwijspraktijk is geobserveerd;
 - gesprekken met de directie, teamleider, docenten en studenten zijn gehouden.

Voor de beoordeling van de opbrengsten is gebruikgemaakt van cijfers uit BRON, schooljaar 2009-2010 met de erbij behorende onderstaande normen.

Niveau 2: jaarresultaat 56,5 procent en diplomaresultaat 45,2 procent.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader bve 2009 en de Aanvulling voor 2010 op het Toezichtkader bve 2009. Deze zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit en de wettelijke voorschriften weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin tekortkomingen worden toegelicht en waar mogelijk de ontwikkeling van de opleiding in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN

2.1 Bevindingen Installeren (Monteur werktuigkundige installaties)

2.1.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate het betreffende criterium gerealiseerd is. De inspectie heeft daarnaast onderzocht of wordt voldaan aan de naleving van enkele wettelijke voorschriften.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Scores van de opleiding:

- crebocode 94272, Installeren (Monteur werktuigkundige installaties), niveau 2

1.1 Naleving Wettelijke vereisten	1	2	3	4	
1.1.1 Naleving Wettelijke vereisten			•		
2.1 Opbrengsten van opleidingen	1	2	3	4	5
2.1.1/2.1.2 jaarresultaat en diplomaresultaat			•		
3.1 Programma	1	2	3	4	
3.1.1 Samenhang			•		
3.1.2 Maatwerk		•			
3.1.3 Programmatijd			•		
3.1.4 Voorzieningen		•			
3.2 Leerproces	1	2	3	4	
3.2.1 Leertijd		•			
3.2.2 Didactisch handelen		•			
3.2.3 Begeleiding in de instelling		•			
3.2.4 Beroepspraktijkvorming			•		
3.3 Trajectbegeleiding	1	2	3	4	
3.3.1 Intake			•		
3.3.2 Studieloopbaanbegeleiding			•		
3.3.3 Zorg studenten specifieke behoeften			•		
3.3.4 Samenwerking			•		
3.4 Omgang en veiligheid	1	2	3	4	
3.4.1 Bejegening/omgang			•		
3.4.2 Veiligheid			•		
4.1 Kwaliteitszorg	1	2	3	4	
4.1.1 Systematische Kwaliteitszorg		•			
4.1.2 Beoordeling		•			

2.1.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie heeft de opleiding Monteur werktuigkundige installaties, niveau 2 onderzocht en de onderwijskwaliteit als zwak beoordeeld vanwege voldoende opbrengsten en onvoldoende onderwijsproces. Het maatwerk, de voorzieningen, de leertijd, het didactisch handelen en de begeleiding in de instelling zijn namelijk als onvoldoende beoordeeld. Ook de systematische kwaliteitszorg is onvoldoende. Er is sprake van een klein team dat specifiek bij de opleiding Monteur werktuigkundige installaties betrokken is. Het team sluit in zijn inrichting van de opleiding en in de begeleiding van de studenten momenteel te weinig aan bij de behoefte van de studenten. Er wordt te weinig structuur en duidelijkheid geboden en studenten worden te weinig geactiveerd. Ook vindt er te weinig structureel overleg over de studievoortgang plaats over deze doelgroep. Bovendien heeft het management te weinig zicht op de ervaringen van studenten en de manier waarop de lessen en begeleiding vormgegeven worden door de betrokken docenten. Hieronder licht de inspectie de belangrijkste bevindingen toe.

Wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht voldoet de opleiding aan de wettelijke vereisten op het gebied van zorg- en informatieplicht, onderwijsovereenkomst, praktijkovereenkomst, rechtsbescherming, erkenning leerbedrijven, gebruik crebonamen en onderwijstijd.

Opbrengsten

De opbrengsten van 2009-2010 zijn voldoende. Uitgaande van een koppeling van verwante 'oude' en 'nieuwe' opleidingen bedraagt het jaarresultaat 60,0 procent en het diplomaresultaat 35,1 procent.

Programma

De samenhang en programmatijd zijn voldoende. Het maatwerk en de voorzieningen zijn echter onvoldoende.

Het programma komt te weinig tegemoet aan de onderwijsbehoefte van de studenten. Er is een klein aantal bol-studenten; zij hebben een programma waarbij zij zowel lessen van de eerste- als van de tweedejaars bbl-klas volgen. Een deel van de behandelde stof in het tweede leerjaar sluit niet aan bij de onderwijsbehoefte van deze studenten, omdat hiervoor kennis vereist is over stof die bij hen nog niet behandeld is.

Binnen de theorielessen wordt er weinig gedifferentieerd, verdiepings- of versnellingsmogelijkheden zijn voor de snellere student niet aanwezig en de mogelijkheden voor extra ondersteuning zijn minimaal. Bij de beroepsgerichte vakken is er enige differentiatie mogelijk doordat studenten de beroepstaken in hun

eigen tempo kunnen maken. Ook bij Nederlands biedt de methode die gebruikt wordt mogelijkheden voor differentiatie.

Hoewel er mogelijkheden zijn binnen de lessen, is er weinig aandacht voor het tempo en niveau van de student, waardoor te beperkt ingespeeld wordt op de behoefte van de student.

De voorzieningen ten behoeve van de uitvoering van het programma zijn onvoldoende doordat een groot deel van de onderwijsactiviteiten gehinderd wordt door de inrichting van het computerlokaal. De computers staan zodanig opgesteld dat dit bijdraagt aan het verlies van overzicht en orde over de groep. Het computerlokaal wordt veelvuldig gebruikt, hoewel de computers niet gebruikt worden tijdens meerdere lessen. Hierdoor hebben de computers geen functie en leiden de aandacht van de studenten af.

Het programma vertoont voldoende samenhang, echter bij het deel van het bol-programma, waarbij sprake is van lessen die voortborduren op lesstof uit het eerste leerjaar, is de samenhang beperkt.

Over het algemeen zijn de vakken samenhangend en er vindt een koppeling plaats van de beroepsgerichte vakken op school naar de beroepspraktijk. Ook wordt bij het vak Nederlands een link gemaakt met het beroep. Bij rekenen is het vak momenteel nog weinig geïntegreerd binnen het gehele programma en de beroepspraktijk.

De programmatijd is voldoende. Er is sprake van een evenwichtige spreiding van de studielast en er is weinig lesuitval.

Leerproces

De leertijd, het didactisch handelen en de begeleiding in de instelling zijn onvoldoende. De kwaliteit van de beroepspraktijkvorming is wel voldoende.

Er is sprake van onvoldoende leertijd. Leertijd gaat namelijk verloren doordat studenten niet actief bezig zijn in de les. De docenten spreken met de werkvorm die zij gebruiken de studenten onvoldoende aan en stimuleren hen hier niet mee tot zelf nadenken of actief meedoen met de les. Hierdoor gaan de studenten zich met andere zaken bezighouden dan met de lesstof.

Het verzuim blijft beperkt. Indien een student verzuimt of te laat komt, gaat er een brief naar de werkgever.

Het didactisch handelen van docenten is onvoldoende doelmatig. Tijdens de onderwijsactiviteiten wordt er te weinig structuur geboden, waardoor de student te weinig zicht heeft op het doel en nut hiervan. Ook is sprake van te weinig functionele interactie tussen de docent en student. De docent is met name zelf aan het woord en er is onvoldoende controle of studenten de informatieoverdracht begrijpen. De studenten worden onvoldoende uitgedaagd en gestimuleerd en houden zich tijdens de les grotendeels met andere zaken bezig dan de lesstof.

Studenten worden bij hun individuele studievoortgang onvoldoende effectief en stimulerend begeleid. De begeleiding en bewaking van de studievoortgang is belegd bij de studieloopbaanbegeleider. In het rooster staan zogenaamde contacturen, die bedoeld zijn voor het bespreken van de voortgang en ontwikkeling met de

individuele student. Deze wekelijkse contacturen worden door studenten niet op deze wijze ervaren. Zij werken in de les aan beroepstaken en geven aan dat er weinig een-op-eencontact is met de studieloopbaanbegeleider. Zij ervaren dat er weinig interactie is tussen hen en de docent en dat dit met name stofgerelateerd is. Er vindt overigens wel registratie van de voortgang plaats en er is vastgelegd dat er drie keer per jaar een mijlpaalgesprek is over de voortgang van de student. Kortom men heeft zicht in de voortgang van de student, maar er is te weinig oog voor het interactieve aspect om studenten ook daadwerkelijk stimulerend te kunnen begeleiden. De manager is hiervan op de hoogte en hieraan wordt komend schooljaar gewerkt door training en coaching bij gesprekvoering.

De wijze waarop de opleiding de beroepspraktijkvorming heeft opgezet, uitvoert en bewaakt, is voldoende.

De bol-studenten worden tijdig geplaatst. Indien zij zelf niets kunnen vinden, zoekt de instelling voor hen.

De opleiding heeft in samenwerkingsverband regioprofielen opgesteld ter bevordering van de voorbereiding van leerbedrijven. Op deze wijze wordt er gezorgd voor eenduidigheid in hetgeen verwacht wordt van een student.

De student wordt zowel vanuit het leerbedrijf als de school begeleid. Via een startgespreksformulier wordt de beginsituatie vastgelegd. Twee keer per jaar vindt er een driehoeksgesprek plaats over de voortgang in de beroepspraktijkvorming. De beroepstaken die de studenten uit moeten voeren, sluiten aan bij de beroepspraktijk.

Trajectbegeleiding

De intake, studieloopbaanbegeleiding en de zorg voor studenten met specifieke behoeften zijn voldoende.

De intake bestaat uit een AMN-test en een gesprek over de uitslag van de test waarbij de motivatie en het beroepsbeeld besproken worden. Hiermee krijgt de student een reëel beeld van de opleiding en het beroep.

De studenten krijgen voldoende begeleiding bij de keuze wat betreft studieloopbaan en werk. Indien een student wil stoppen met de opleiding wordt nauwkeurig met de student gekeken naar overige mogelijkheden.

De instelling besteedt voldoende aandacht aan de zorg voor studenten met specifieke onderwijsbehoeften. Via het trajectbureau en de cursistenservice wordt er voldoende begeleiding en ondersteuning aangeboden. Ook is de samenwerking met andere hulpverleningsinstanties zoals KAIRO en Leo Kannerhuis voldoende.

Omgang en veiligheid

Bejegening en veiligheid zijn voldoende.

De studenten worden als volwassenen bejegend. De sectorbrede gedragsregels worden binnen het team niet uniform nageleefd. Dit zou voor de studenten wel meer duidelijkheid geven. Ook wordt door studenten aangegeven dat er meer oog zou kunnen zijn voor pestgedrag.

Studenten en docenten voelen zich veilig binnen de instelling en er vinden nauwelijks incidenten plaats.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg in de opleiding is onvoldoende systematisch. Instrumenten zoals enquêtes en panelgesprekken worden ingezet om de kwaliteit te meten, maar deze bieden onvoldoende zicht op de kwaliteit van de uitvoering van het onderwijsproces. Daarnaast is er geen splitsing tussen de bbl- en de bol-opleiding en heeft er nog geen specifieke evaluatie van de bol-opleiding plaatsgevonden.

Het management heeft te weinig zicht op het functioneren van docenten. Er vinden geen lesbezoeken plaats en er wordt te weinig structureel over de uitvoering van de lessen en het programma met de docenten gesproken. Er is geen vastgelegd moment voor overleg over deze specifieke opleiding. Afstemming gebeurt onderling tussen docenten of wanneer dit door iemand geïnitieerd wordt.

Hiermee is de borging van de kwaliteit van het onderwijs onvoldoende.

De beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs is onvoldoende. Op basis van de JOB-enquête en in de panelgesprekken met de studenten zijn de tekortkomingen in het onderwijsproces niet gesignaleerd. Ook worden er nog geen onafhankelijke deskundigen betrokken bij de beoordeling. De instelling heeft hiertoe wel vergevorderde plannen.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de volgende opleiding als zwak op grond van voldoende opbrengsten en onvoldoende onderwijsproces.

- crebocode 94272, Installeren (Monteur werktuigkundige installaties), niveau 2.

Om deze reden kent de Inspectie van het Onderwijs aan deze opleiding een aangepast arrangement toe. De opleiding valt onder intensief toezicht. Met het bevoegd gezag is afgesproken dat de onderwijskwaliteit in september 2012 weer voldoende is. De inspectie voert in september 2012 opnieuw onderzoek uit om na te gaan of de tekortkomingen zijn opgeheven.

In aanvulling hierop worden nadere afspraken met het bevoegd gezag gemaakt over te bereiken tussenresultaten en een monitoringsgesprek over de bereikte verbeteringen. Deze afspraken legt de inspectie vast in een toezichtplan.